

Eğitim
Bilimleri

15

Mesleki Beceri Edindirme Yaklaşımları*

Mehmet Kuşku *, M. Arif Akşit**

* Dr. Pediatri Uzman, Acıbadem Hastanesi, Eskişehir

**Prof. Dr. Pediatri, Neonatoloji ve Ped. Genetik Uzmanı, Acıbadem Hastanesi, Eskişehir

Eğitim insanların öğrendiklerinin beceri ile davranış boyutuna gelmesi ve bunun uygulama olarak tutuma indirgenmesidir. Benimseme, sevmeye ve geliştirerek, kavrama ötesine çıkma, yorumlama yanında daha ileriye taşımak, geliştirmek eğitim boyutu olmaktadır.

Eğitim bireye kazandırmaktadır.

Varlık, insanlar açısından sadece genetik ve bedensel değil, medeniyet ve kültürel boyut açısından ileri, gelişim ve değişimi yakalamak olmakta, bunun tek yöntemi de eğitim olmaktadır.

Her bir yaklaşım insanlarda eğitsel boyutta olmaktadır ve insanların ilk eğitimcisi annedir. Emzirmeyi bile öğrenen bebekler beslenebilmektedirler.

Hekimlik mesleği diploma aldıktan sonra değil, ilk başladıkları andan itibaren Mesleki Beceriler Eğitimi kapsamında, modeller, sanal yaklaşımlar ile eğitilmektedirler.

Hasta taşıma kendi arkadaşlarını taşımaları, açıl, deprem senaryoları ile bir boyut yakalamaktadırlar Burada Yenidoğan Eğitimi yönünden kısa özet bir şematik taktim yapılmaktadır.

AMAÇ: Beceri kazandırma yaklaşımında geri bildirim formu önerilmektedir.

Materyal Metot: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Mesleki Beceriler Kitapçığından alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Geri bildirim, feedback, mesleki beceriler

Özet

Bilgi çeşitli şekilde bireye ulaştırdınız ama eğitsel olabilmesi için
Belirli bir amaçlanan hedef, bireyin aklını kullanarak beceri kazanması
Şartlara göre uyarlama yaparak, etkin ve verimli olması
Yeterli ve dengeli olmasının kendince uyarlanması gereklidir
Bu talep eden için geçerli iken, bunu veren kişi ne kadar etkindir?
Sadece anlatan, sadece gösteren, Mentor, arkadaş gibi yol gösteren hangi roldedir?
Bu bir açıdan eğitimde kalite kontrolü boyutu olarak ta irdelenebilir.
Bu açıdan geri bildirim ile eğiticinin irdelenmesi şematikleri sunulmaktadır.

Outline

You can read a chapter directly from a book
This is not meaning of education
You must give the ability to do it, by their own desire and want to do
Not a copy like a robot, make discussion, evaluations, can be adapted to the patient
This is not only a fact, but how about the lecturer, mentor, guider?
We must be evaluated the teacher, educator
For, to be more effective, more confirm the education concept
In here we are discussed some evaluation charts, one is our proposal

Eğitime Çocuk Hakları Bildirgesi Açısından Bakış

Eğitim Çocuk Hakları 28 Maddesine:

- Çocuğu, özgür bir toplumda,
- Faal bir yetişkin yaşam için hazırlayacak
- Kendi ve başkalarının kültürel kimlikleri ve değerlerine saygıyı geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Eğitim Çocuk Hakları 29 Maddesine:

- Çocuğun kişiliğinin
- Becerilerini, zihinsel ve fiziksel yeteneklerinin
- Mümkün olduğunca geliştirilmesini hedeflenmektedir. ,

Hatırlanma Oranları

Eğer birey talep etmiyor, ilgi çekmiyor ise ve anlatılanları kavrayamıyor ise, derste geçen süre anlamsızlaşmaktadır. Bu açıdan ilk aşama ve en önemli aşama sevdirmek olmalıdır. İlgisini çekmek te başka bir boyuttur.

Bir derste tüm yukarıdaki boyut yapılsa bile, derste sonra geçen 8 saat sonrasında akılda maksimum kalma oranları:

- Okuduklarının %10,
- Duyduklarının %20,
- Gördüklerinin %30,
- Görüp duydukların %50,
- Görüp, işitip söylediklerinin %80,
- Görüp, işitip, dokunup ve söylediklerinin %90
- Sorumluluk alır ise uzun süre akılda kalabilir

EĞİTİM PLANI (GENEL BASAMAKLAR)

- Aşama 1 (Birinci Dönem (yıl)): Sağlık ekibinde bir partner (yardımcı eleman) olması (Bilinçsiz yetersizlik: Beceri ile ilgili eksikliklerinin farkında değildirler.)
Bu aşamada Yenidoğan kapsamında sanal doğumda malzemelerin getirilmesi, bebeğin kurulanması, sıvı dolu kavanozlara düşük basınç ve az hava vermeyi denemesi gibi yardımcı görevi üstlenilmesi istenilmektedir.
Beceri laboratuvarında sanki dikkatsizce düşmüş gibi gazlı bezi yere düşürürüm ve öğrenci derhal alır ve kullanmaya kalkar, işte burada hemen elini tutup bunun kabul edilemez olduğu söylenir.
İnsanlar saçları ile oynarlar ve bunu farkında olmadan yaparlar, bunların engellenmesi ile bunların mikrop bulaştırma açısından önemi ile önemli bir boyut kazandırılmaya çalışılır.
- Aşama 2 (İkinci Dönem (yıl)): Öğrendikleri sağlık bilgilerinin, uygulamaya yönlendirilmesi (Bilinçsiz yetersizlik: Beceri ile ilgili eksikliklerinin farkında değildirler.)
Burada ilaç sulandırılması, bazı bilgileri kendi aralarında iletmek, bebek taşınması, kucaklamasını öğrenme gibi yaklaşımlar eğitilmektedir.
Bebegi tutmak, yıkamak, giydirmek, bir plastik bebek bile olsa, bunu medikal olarak yapılması önemli katkı sağlar.
- Aşama 3 (Üçüncü Dönem (yıl)): Detaylı uygulamaya yönelik, teknik bilgileri bilmeli ve yapmalı (Bilinçli yetersizlik: Becerideki yetersizliklerini fark ederler, ama henüz beceriyi öğrenememişlerdir.)

Bilimsel sorgulamayı, protokollere bakmayı, yaptıklarının sıralaması, zamanlaması ve etkin yapıp yapmadığını algılaması arzu edilmektedir.

Tıbbi yaklaşımlarda şematik olarak bakması, bebek için doğru olanı seçmesi beklenir.

- Aşama 4 (Stajyer hekim): Hastanın değerlendirilmesi, bakım yapısını oluşturma (rutin bakım, ikincil (destek & tedavi) bakım, yoğun bakım bu grupta eğitsel değildir) (Bilinçli yeterlilik: Yeni beceriyi öğrenmişlerdir, ancak doğru olarak uygulayabilmek için tüm dikkatlerini vermeleri gerekir.)
Sorun, hastalık ve durumlar hakkında tıbbi yaklaşımı yapması, fizik inceleme ve uygulamaları öğrenmesi gerekli görülmektedir. Uygulamalara göre sınav, uygulamalı sınav yapılmaktadır. Neden, niçin, nasıl ve tıbbi gerekçeleri sorgulamak ve iletmek ile yaptıklarının daha bilimsel boyuta çekilmesi sağlanır.
- Aşama 5 (İntörn hekim): Eğitim ve öğretim yardımcılığı, detaylı uygulamaları bizzat yapma (Bilinçsiz yeterlilik: Pek çok pratikten sonra beceriyi tüm dikkatlerini vermeden de rahatlıkla doğru olarak uygular hale gelirler.)
Hekimlik uygulamalarını doğrudan yapabilmek, sorumluluk almak, doğuma girmek, bebeklere uzman desteği ile yaklaşım yapmak, hekimlik yapmak, beslemek dâhil her türlü işlevi kontrol, denetleme ile yapılmalıdır
- Aşama 6 (Asistan): Uzmanlık konusunda uygulamaları bizzat yaparak öğrenme
Uzmanlaşma şeklinde detaylı sorumluluk verilmelidir.
Hekim olmuş ancak uzman düzeyinde sorunları ve özümlemeleri içine almalıdır. Plastik bebeğe solunum cihazı ile ventile ederken, sorulan sorulara başını çevirerek cevap vermesi kabul edilmez bir boyuttur. Bu açıdan tam doğrusunu ve detaylı açıklamalar ile yapılmalıdır. Aklını kullanmalıdır.
- Aşama 7 (Devamlı Eğitim): Beceri kazanma, sertifikasyon eğitimleri (Neonatal Resüsitasyon Sertifikası gibi)
Çocuk uzmanının Yenidoğan Canlandırma Kursları Sertifikası almak bu gruptadır ve artık eğitmen olacak düzeye yükselmelidir.

EĞİTİM METODU

- AŞAMA 1 (Birinci Dönem (yıl)): Mutlak bir tecrübeli bir deneticinin gözetiminde yapılmasının öğretilmesi, (Genel Acil Yardım yaklaşımından farklı olduğu işlenmelidir)
- AŞAMA 2 (İkinci Dönem (yıl)) Hekimlik Mesleğinin sanatsal uygulaması, işlemlerin Etik Kurallara uygunluğu, kendi kendine eğitim ve öğrenmeyi yaparak uygulamak
- AŞAMA 3 (Üçüncü Dönem (yıl)): Ekip oluşturarak, öğrenme ve uygulamanın ekip tarafından kendilerince kontrolü, not alınması, belgelendirilmesi ve bilginin çizelgelerle takibi.
- AŞAMA 4 (Mezuniyet öncesi hekimlik/Staj-İntörn): Kendi kendine eğitim, hasta/olgu temelinde eğitim-öğretim, sorumluluk alma ve doğrudan hekimlik yaklaşımlarını yapma
- AŞAMA 5 (Akademik Yaklaşım): Kanıta dayalı tıp yapısında (A, B, C ve D grupları altında), bilim ve hasta dengesini oluşturmak
- AŞAMA 6 (Probleme yönelik): “Hastalık yok hasta vardır” prensibi ile devamlı bilimsel sorgulama ile yaklaşım, izleme
- AŞAMA 7 (Araştırmalar): “Etik ilkeler-Helsinki Bildirgesi gibi” prensipleri temelinde bilimsel araştırmalar yapmak

KONU İLE İLGİLİ TEMEL YAKLAŞIMLAR (İLKELER)

- A) Her birey ve olay özel (özerk), özgün ve bağımsızdır. Hukuk, birey üstünlüğü temelinde olup, insan aynıdır, fark ve ayrımcılık olmaz ve haklar temelinde eşittirler. İnsanlar (hekimler) birbirleri ile kardeşlik bağı ile bağlıdırlar. Gizlilik ve güven temel ilişkileri düzenler.
- B) Yaklaşımların bilimsel temel ve deneyim çerçevesinde yapılmasının vurgulanması
- C) Öncelikle zararımızın dokunmaması gerektiği belirtilmelidir (yararlılık ilke **edinilmelidir**)
- D) Tedavi yaklaşımın daima önünde tedbir ve koruyucu hekimliğin geldiği işlenmelidir.
- E) Yapılacak yaklaşımın medikal gerekçesi (hak edişe göre yaklaşım) olmalıdır. Gerekçesiz işlem yapılamaz.
- F) Yapılacak işlemde alet ve malzememin seçimi, malzemelerin özelliklerinin bilinmesi **önemlidir**.
- G) Yaklaşımların plastik insanlara değil, gerçek canlılara yapılır gibi insanca yaklaşımın öğretilmesi

BİLGİ-BİLİMİ

Bilgi bir kalıp iken bilim bu bilgilerin sorgulanmasıdır. Hekimlikte temel ilke ve yaklaşım; “hastalık yok hasta var” prensibidir. Hiçbir hasta kitaptaki bilgilere tam uyum göstermez.

Uygulamaların Denetimi

- A) Uygun olmayan davranış veya işlemlerde sırasına uymama, atlama,
- B) İşlemleri yaparken uygun olmayan sırada yapma,
- C) Uygun yaklaşımı, uygun zaman, uygun araçla/metotla yapmama

Eğitimin Değerlendirilmesi (Geri Bildirim)

**İNAN H. Fazıl, KURT Zülfinaz, KUBİLAY İlnur. TEMEL İLKYARDIM UYGULAMALARI
EĞİTİM KİTABI.** TC SAĞLIK BAKANLIĞI TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ, İLKYARDIM VE ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI, Ankara
2007

Becerilerin kazandırılması açısından sınav sadece eğitimin alınıp alınmadığı konusu talep edenden yapılmaz. Başarısızlığın en az iki tarafı vardır. Dershane ortamı, fiziksel boyut, sesin duyulması gibi faktörler dışlandığı zaman bile öğrenci ile eğitici aynı irdeleme

boyutundadırlar. Dersi verenin de eğitim alanlar tarafından değerlendirmesi, geri bildirim açısından önemlidir. Kalite temelde müşteri memnuniyetinde yatmaktadır.

Başlıca Değerlendirme Örneği

Eğitmenin Adı :

1- Eğitmen kursun başında beni olumlu bir tavırla karşıladı	5 4 3 2 1
2- Amaçları açık bir şekilde belirtti	5 4 3 2 1
3- Etkili bir iletişim kurdu	5 4 3 2 1
4- Eğitimden önceki beceri düzeyimi değerlendirdi	5 4 3 2 1
5- Çeşitli görsel-işitsel araçlar kullandı	5 4 3 2 1
6- Eğitmen konusu hakkında coşkulu ve hevesliydi	5 4 3 2 1
7- Sunulan bilgi benim için yeni idi	5 4 3 2 1
8- Bölüm içeriği çok fazla teorikti	5 4 3 2 1
9- Bölüm iyi organize edilmişti	5 4 3 2 1
10-Eğitmen sorularla derse katılımımı sağladı	5 4 3 2 1
11-Becerilerin altta yatan ilkelerini ve nedenlerini açıkladı	5 4 3 2 1
12-Yeni beceride pratik yapmam ve yeterliliğe ulaşmam için olanak sağladı	5 4 3 2 1
13-Bu eğitim işyerime döndüğümde bana yararlı olacak	5 4 3 2 1

Kalman yer ile ilgili sorunlarınız varsa yazınız .....

Eğitim ortamı ile ilgili sorunlarınız varsa yazınız :.....

YORUM

Dikkat edilmesi gereken husus, bilgi temelinde olmadığıdır. Başlıca vurgular aşağıda sunulmaktadır.

- Olumlu bir tavırla
- Amaçları açık bir şekilde belirtti
- Etkili bir iletişim kurdu
- Önceki beceri düzeyimi
- Görsel-işitsel araçlar kullandı
- Coşkulu ve hevesliydi
- Sorularla derse katılımımı sağladı
- Nedenlerini açıkladı
- Olanak sağladı
- Bana yararlı olacakla anlatıldı

Eğitimin bilgi vermek olmadığı algısı dikkate alınmalı ve algı, yorum boyutu öne çıkmaktadır.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Değerlendirme formu

	<p>T.C. ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ Eğitim, Uygulama ve Araştırma Hastanesi</p> <p>EĞİTİM DEĞERLENDİRME FORMU</p>
---	--

Eğitimin adı: .....

Eğitim yeri : ..... Eğitim süresi : .....

Eğitim veren kişi/kuruluş : ..... Eğitim tarihi : .....

Eğitimin Değerlendirilmesi	Kesinlikle Evet	Evet	Kısmen	Hayır
1- Aldığım eğitimin işime katkıda bulunacağına inanıyorum.	☐	☐	☐	☐
2- Uygulamaya dair örnekler yeterli sayıda idi.	☐	☐	☐	☐
3- Eğitim için kullanılan görsel ve işitsel materyaller yeterliydi.	☐	☐	☐	☐
4- Eğitim süresi yeterliydi.	☐	☐	☐	☐
Eğitiminin Değerlendirilmesi				
1-Konuyla ilgili yeterli bilgiye sahip ve tecrübesini eğitime yansıtabiliyor.	☐	☐	☐	☐
2-Sorulan sorulara olumlu yaklaşıyor ve cevaplamaya özen gösteriyor.	☐	☐	☐	☐
3-Dikkatleri konuya yoğunlaştırabiliyor ve eğitime katılımı teşvik ediyor.	☐	☐	☐	☐
Eğitim Ortamının Değerlendirilmesi				
1- Fiziksel açıdan (ısı, ışık, havalandırma vb) ortam uygundu.	☐	☐	☐	☐
2- Katılımcı sayısı açısından uygun bir eğitim ortamıydı.	☐	☐	☐	☐
Genel Eğitim Değerlendirmesi				
1- Program genel olarak tatmin ediciydi.	☐	☐	☐	☐
2- Eğitmeni, beklentilerimi karşıladı.	☐	☐	☐	☐
3- Eğitim ortamı tatmin ediciydi.	☐	☐	☐	☐
Eğitimden anladıklarınızı kısaca yazar mısınız ?				
Eğitimle ilgili diğer düşünceleriniz ve önerileriniz :			(Bu kısmın doldurulması zorunlu değildir) Adı, Soyadı, İmza	

Önerilen Form

VERİLEN EĞİTİMİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Eğitimin adı: .....

Eğitim yeri : ..... Eğitim süresi : .....

Eğitim veren kişi/kuruluş : ..... Eğitim tarihi : .....

Eğitimin Değerlendirilmesi	<u>Kesinlikle</u> <u>Evet</u>	<u>Evet</u>	<u>Kısmen</u>	<u>Hayır</u>
1.Sunulan bilgi benim için yeni idi.	☐	☐	☐	☐
2.Bölüm içeriği çok fazla teorikti,	☐	☐	☐	☐
3.Bölüm iyi organize edilmişti	☐	☐	☐	☐
4.Bu eğitim işyerime döndüğümde bana yararlı olacak	☐	☐	☐	☐
Eğitimcinin Değerlendirilmesi				
1- Eğitimci beni olumlu bir tavırla karşıladı	☐	☐	☐	☐
2- Amaçları açık bir şekilde belirtti	☐	☐	☐	☐
3.Etkili bir iletişim kurdu.	☐	☐	☐	☐
4.Eğitimden önceki beceri düzeyimi değerlendirdi.	☐	☐	☐	☐
5.Çeşitli görsel _ işitsel araçlar kullandı.	☐	☐	☐	☐
6.Eğitimci konusu hakkında coşkulu ve hevesliydi.	☐	☐	☐	☐
7.Eğitimci sorularla derse katılımımı sağladı.	☐	☐	☐	☐
8.Becerilerin altında yatan ilkelerini ve nedenlerini açıkladı.	☐	☐	☐	☐
9.Yeni beceride pratik yapmam ve yeterliliğe ulaşmam için bana olanak sağladı.	☐	☐	☐	☐
Eğitim Ortamının Değerlendirilmesi				
1- Fiziksel açıdan (ısı, ışık, havalandırma) uygundu.	☐	☐	☐	☐
2- Eğitim ilkelerine uygun ortamdı	☐	☐	☐	☐
Genel Eğitim Değerlendirmesi				

1.Program genel olarak tatmin ediciydi.	☐	☐	☐	☐
2.Eğitimci beklentilerimi karşıladı	☐	☐	☐	☐
3.Eğitim ortamı tatmin ediciydi	☐	☐	☐	☐
EĞİTİM ÖĞRENME DEĞİL ÖĞRENİLENİN BECERİ VE TUTUMA YANSITILMASIDIR.				
1.Gördükleriniz ve yaptıklarınızın size faydası oldu mu?				
2.Gelecekte de uygulayabilecek misiniz?				
EĞİTİMDEN ANLADIKLARINIZI KISACA YAZAR MISINIZ?				
1.				
2.				
Eğitimden anladıklarınızı kısaca yazar mısınız?				
1.				
2.				
Eğitimle ilgili diğer düşünceleriniz ve önerileriniz:			(NOT: Gizlilik açısından bu kısmın doldurulması zorunlu değildir. Geri bildirim isteniliyorsa ancak doldurulabilir. Bireyin otonomisine dikkat edilmelidir)	
1.			Adı, Soyadı, İmza	
2.				

Şekil: Uygulamanın Uygulama Sırasında, yorumlanması

